

**พฤติกรรมการรับรู้ข้อมูลข่าวสารทางการเมืองผ่านสื่อออนไลน์ของ
ประชาชนในจังหวัดมหาสารคาม**
**Perception Behavior of Political New Online Media of People in
Maha Sarakham Province**

ดร.ศิริพงษ์ ทองจันทร์¹
Dr.Siripong Thongchan

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาพฤติกรรมการรับรู้ข้อมูลข่าวสารทางการเมืองผ่านสื่อออนไลน์ และทำการศึกษาลักษณะทางประชากรที่มีความสัมพันธ์กับความสนใจเนื้อหาข่าวทางการเมืองผ่านสื่อออนไลน์ ของประชาชนในจังหวัดมหาสารคาม การวิจัยครั้งนี้ได้ดำเนินการศึกษาโดยได้ทำการศึกษาวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) โดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง คือประชาชนในจังหวัดมหาสารคามที่ผู้วิจัยใช้เป็นตัวแทนประชากรในจังหวัด 8 อำเภอ จำนวน 625 คน ผลการวิจัยพบว่า

ประชาชนในจังหวัดมหาสารคามกว่าร้อยละ 64.96 เคยรับรู้ข่าวสารทางการเมืองผ่านสื่อออนไลน์ส่วนใหญ่รับชมข่าวการเมืองผ่านโทรศัพท์มือถือ (Smart Phone) คิดเป็นร้อยละ 85.96 รองลงมา รับชมข่าวสารทางการเมืองผ่าน แท็บเล็ต คอมพิวเตอร์ และโน้ตบุ๊ก ตามลำดับ และพบว่าประชาชนส่วนใหญ่ร้อยละ 66.26 เลือกรับข้อมูลข่าวสารทางการเมืองผ่าน Face book / Fan page และมีความพึงพอใจข่าวสารทางการเมืองผ่านสื่อออนไลน์ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.77$, S.D.=0. 688) จากการทดสอบความสัมพันธ์ของข้อมูลทั่วไปกับพฤติกรรมการรับรู้ข้อมูลข่าวสารทางการเมืองผ่านสื่อออนไลน์ของประชาชนในจังหวัดมหาสารคาม พบว่าข้อมูลทั่วไป ได้แก่ ด้านเพศ อายุ อาชีพ และรายได้ ส่งผลต่อพฤติกรรมการเข้าถึงข่าวสารทางการเมืองผ่านสื่อออนไลน์ของประชาชน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.05 นอกจากนี้ยังพบว่า ประชาชนที่มีอาชีพแตกต่างกันมีระดับการเข้าถึงข่าวสารทางการเมือง และระดับความสนใจเนื้อหาข่าวสารทางการเมืองผ่านสื่อออนไลน์แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.05 เป็นที่น่าสนใจว่ากลุ่มผู้ว่างงานมีระดับการรับรู้ข้อมูลข่าวสารผ่านสื่อออนไลน์มากกว่าประชาชนที่ประกอบอาชีพเกษตรกร/ทำไร่ทำนา ค้าขาย และรับจ้างทั่วไป โดยมีแนวโน้มรับข้อมูลข่าวสารทางการเมืองผ่านสื่อออนไลน์ระดับมากกว่ากลุ่มอาชีพอื่น นอกจากนั้นจากข้อค้นพบหน่วยงานที่มีความต้องการสื่อสารทำความเข้าใจกับประชาชนด้วยการให้ความรู้ เผยแพร่ประชาสัมพันธ์การทำงานของหน่วยงาน หรือแม้กระทั่งการเผยแพร่ข้อมูลระดับนโยบายให้กับประชาชนได้เข้าใจผ่านช่องทางสื่อ

¹ อาจารย์ประจำสาขาวิชารัฐศาสตร์ คณะรัฐศาสตร์และรัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
Siripong Thongchan Lecturer of Political Science, Faculty of Political Science and Public
Administration, Rajabhat Mahasarakham University, Email : thongchansri@gmail.com

ออนไลน์ ควรเลือกใช้ช่องทาง Face book หรือ Face book Fan page หน่วยงานภาครัฐควรส่งเสริมการติดตั้งเครือข่าย Internet โดยเฉพาะ เครือข่ายอินเทอร์เน็ตประชารัฐให้มีความทั่วถึง เพื่อให้ประชาชนสามารถเชื่อมต่อเครือข่ายสัญญาณ ซึ่งจะทำให้ประชาชนเข้าถึงข่าวสารออนไลน์ได้มากขึ้น

คำสำคัญ : ข่าวสารทางการเมือง, สื่อออนไลน์รูปแบบใหม่, พฤติกรรมการรับรู้

Abstract

The research on perception behavior of political new online media of people in Maha Sarakham Province has the purpose of this study was to study the behavior of receiving political information via online media and studying the characteristics. The demographic correlates with the interest in political news content through online media of people in Maha Sarakham. This research was conducted by conducting quantitative research. Quantitative research was used as a tool to collect data from the sample. This is the population of Maha Sarakham province that the researcher used to represent the population in 8 provinces of 625 people.

The research found that 64.96 percent of the respondents were politically active via online media, 85.96 percent were politically active via mobile phones (85.96 percent), followed by political news via computer tablets, 66.26 percent of the people were politically active via Face book/Fan page. They were satisfaction of political news via online media was high ($\bar{X} = 3.77$, $SD = 0.688$), it was found that background factors such as sex, age, occupation and income all affect only access behavior. (Significant at the .05 level.) People with different occupations have access to political information. The level of interest in political news content via online media was statistically significantly different at .05 levels. Interestingly, the unemployed group had higher levels of information perception via online media than those in the occupation. Farmer and general contractor. They tend to perception more political information via online media than others. The suggestion is should organizations to communicate with the public by Information dissemination via online media. And should use the Face book or Face book Fan page. Government agencies should promote the installation of Internet networks, especially the public Internet network. This will enable people to connect to the network, which will give people more access to online news.

Keyword : Political Information, New Online Media, Perception Behavior

บทนำ

ในอดีตที่ผ่านการเมืองไทยอยู่ในระบอบสมบูรณาญาสิทธิราชย์ที่พระมหากษัตริย์มีอำนาจเด็ดขาดในการปกครอง จึงทำให้ประชาชนไม่มีข้อโต้แย้งหรือแสดงความคิดเห็น จนกระทั่งวันที่ 24 มิถุนายน 2475 มีการเปลี่ยนแปลงระบอบสมบูรณาญาสิทธิราชย์มาเป็นระบอบประชาธิปไตย ทำให้ประชาชนเริ่มมีบทบาททางการเมืองมากขึ้นและมีสิทธิมีเสียงในการแสดงออกทางการเมืองถึงแม้ว่าประชาชนมีสิทธิในการใช้เสียง แต่ประชาชนยังมีความรู้น้อยเพราะมีการรับรู้ข้อมูลข่าวสารได้น้อยไม่เท่าที่ควรการมีทัศนคติทางการเมืองของประชาชนยังมีช่องทางการรับรู้ที่ไม่เพียงพอ ถึงแม้มีข้อกำหนดตามรัฐธรรมนูญว่าด้วยเรื่องสิทธิเสรีภาพของประชาชน เป็นยุคที่มีข้อจำกัดทางด้านเทคโนโลยี การสื่อสารการเข้าไปครอบงำผู้นำทางการเมือง ซึ่งยุคสมัยนั้นมีการเปลี่ยนแปลงระบอบการเมืองการปกครองทำให้ประชาชนรับข้อมูลข่าวสารไม่ทั่วถึง เมื่อเริ่มเข้าสู่ยุคโลกความเจริญก้าวหน้าทำให้โลกของการติดต่อสื่อสารของคนในอดีตเปลี่ยนแปลงไป ปัจจุบันเป็นยุคที่มีการพัฒนาทางเทคโนโลยี การติดต่อสื่อสาร การคมนาคมขนส่ง ส่งผลให้คนมีการติดต่อสื่อสารกันสะดวกมากขึ้น ทำให้ประชาชนมีการรับข้อมูลข่าวสารทางสื่อต่างๆ ได้สะดวกรวดเร็ว โดยไม่ต้องผ่านการสื่อสารจากผู้ปกครองหรือนักการเมืองเหมือนอดีตที่ผ่านมา เมื่อโลกมีการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา ก็ยังจะทำให้มีการพัฒนาเทคโนโลยีอยู่ตลอดไม่ว่าจะเป็นโทรศัพท์ คอมพิวเตอร์ โทรทัศน์ หนังสือพิมพ์ วิทยุและสื่ออิเล็กทรอนิกส์ สื่อเหล่านี้ต่างเป็นสิ่งที่อำนวยความสะดวกสบายให้กับประชาชนทำให้คนสามารถติดต่อสื่อสารกันผ่านโลกออนไลน์ได้ทั่วทุกมุมโลกและทำให้ผู้ที่มีความสนใจในข่าวการเมืองหรือข่าวต่างๆ สามารถติดตามข่าวนั้นได้ทุกเมื่อโดยผ่านสื่อออนไลน์อีกทั้งถ้าเราพลาดการรับชมข่าวสารที่เราสนใจนั้นเราก็สามารถดูย้อนหลังผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ตได้ แสดงให้เห็นถึงการพัฒนาความเจริญเติบโตของเทคโนโลยีที่มีช่องทางการรับข้อมูลข่าวสารของในอดีตและปัจจุบันที่แตกต่างกัน

การสื่อสารจึงมีความสำคัญต่อชีวิตมนุษย์ในการดำเนินการต่างๆ ในชีวิตประจำวันของตน และเพื่ออยู่ร่วมกับคนอื่นในสังคมยังสังคมที่มีการเจริญเติบโตมากขึ้นและประกอบด้วยคนจำนวนมากเท่าใดการสื่อสารก็ยิ่งมีความสำคัญมากขึ้นเท่านั้น แม้สังคมจะมีพัฒนาการไปอย่างไรในช่วงเวลาหลายๆ ศตวรรษจากสังคมในสมัยอดีตมาสู่สังคมทันสมัยในปัจจุบัน การสื่อสารก็ยังคงความสำคัญต่อสังคมไม่น้อยกว่าในอดีตลงไปเลยสิ่งที่เปลี่ยนแปลงและพัฒนาไปก็คือ เครื่องมือและโครงสร้างของการสื่อสารซึ่งเป็นการเปลี่ยนแปลง เพื่อขยายบทบาทของการสื่อสารให้สอดคล้องกับสภาพความเป็นจริงของสังคมที่มีความสลับซับซ้อนมีกิจกรรมมากมายและประกอบไปด้วยคนจำนวนมากขึ้น

จากเหตุการณ์ความไม่สงบทางการเมืองที่เกิดขึ้นในระยะเวลาที่ผ่านมาการเมืองจึงเป็นเรื่องของความขัดแย้งแก่งแย่งทำให้การเมืองกลายเป็นเรื่องที่ไม่ดีในสายตาของคนทั่วไป (Panwadee Khumjing and Yaowapa Prakongsilpa. 2010 : 1) ได้มีนักเรียนนิสิต นักศึกษาบางส่วนให้ความสนใจและเข้าร่วมแสดงความคิดเห็นทางการเมืองในรูปแบบต่างๆ โดยมีการจัดตั้งเป็นกลุ่มเยาวชนพันธมิตรประชาชนเพื่อประชาธิปไตยหรือ Young PAD (Young People's Alliance for Democracy) เพื่อออกมาเคลื่อนไหวทางการเมืองร่วมกับกลุ่มพันธมิตรประชาชนเพื่อประชาธิปไตย ซึ่งอาจส่งผลกระทบต่ออนาคตการเมืองไทยและวิถี การเรียนรู้ของเยาวชนเหล่านี้ ศูนย์วิจัยมหาวิทยาลัยกรุงเทพ (กรุงเทพโพลล์) จึงได้ดำเนินการสำรวจความคิดเห็นเรื่อง “เยาวชนคิดอย่างไรกับการเมืองไทยในปัจจุบัน” โดย

เก็บข้อมูลจากเยาวชนอายุ 15-25 ปี ในเขตกรุงเทพมหานคร จำนวน 917 คน เมื่อวันที่ 13-14 กันยายน 2551 พบว่า ความสนใจต่อเหตุการณ์ทางการเมืองที่เกิดขึ้นในปัจจุบันของเยาวชนมีความสนใจค่อนข้างมาก ร้อยละ 48.9 และความเห็นต่อการเข้าร่วมชุมนุมและเคลื่อนไหวทางการเมืองของนักเรียน นิสิต นักศึกษาในขณะนี้ พบว่า เห็นด้วย ร้อยละ 46.3 โดยให้เหตุผลว่า เยาวชนคือกำลังสำคัญของชาติ ควรมีส่วนร่วมรับผิดชอบต่อบ้านเมือง เป็นสิทธิอันชอบธรรมตามระบอบประชาธิปไตย เพื่อเป็นการสะท้อนมุมมองของเยาวชนให้ผู้ใหญ่ในบ้านเมืองได้รับรู้และเยาวชนเป็นพลังบริสุทธิ์ ฯลฯ (Bangkok University Research Center. 2008) สื่อออนไลน์นับเป็นแหล่งข้อมูลสำคัญที่มี หรืออาจมีอิทธิพลต่อความรู้ ความคิด ทักษะ และพฤติกรรมของประชาชน สื่อออนไลน์ทำหน้าที่ถ่ายทอดเหตุการณ์เหล่านั้นให้แก่เรา เหตุการณ์เหล่านั้นมีความสำคัญทางการเมืองเพราะได้รับการถ่ายทอดไปยังประชาชนจำนวนมากจนประชาชนมีความรู้สึก “ร่วมกัน” ในระบอบประชาธิปไตย การสื่อสารจะมีบทบาทสำคัญในการช่วยก่อให้เกิดการเห็นพ้องต้องกัน ช่วยสร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่างภาคหรือส่วนต่างๆ ของสังคมที่แตกต่างกันและช่วยย้าค่านิยมและเป้าหมายร่วมกัน สื่อออนไลน์มีบทบาทในการนำเสนอข้อมูลข่าวสารให้กับสังคมมาก นักศึกษาก็เป็นกลุ่มหนึ่งที่ใช้สื่อออนไลน์นี้ในการรับข้อมูลข่าวสารผ่าน เทคโนโลยีไม่ว่าจะเป็นโทรศัพท์ (Smart phone) คอมพิวเตอร์ (Computer) โน้ตบุ๊ก (notebook) และแท็บเล็ต (Tablet) จึงเปรียบเสมือนคนกลางที่มีความสำคัญในการนำเสนอข้อมูลข่าวสาร ข้อเท็จจริงและเหตุการณ์ต่างๆ ที่เกิดขึ้นในสังคมให้ประชาชนได้รับทราบ (Bangkok University Research Center. 2008) จึงได้ทำการสำรวจความคิดเห็นของเยาวชนในหัวข้อ “ชีวิตประจำวันของเยาวชนในยุคสื่อออนไลน์” เนื่องในวันที่ 20 กันยายน 2556 เป็นวันเยาวชนแห่งชาติ โดยเก็บข้อมูลจากเยาวชนในกรุงเทพมหานครและปริมณฑล จำนวน 1,186 คน ผลสำรวจพบว่า อุปกรณ์ที่เยาวชนใช้สำหรับการเข้าถึงสื่อออนไลน์ในปัจจุบันมากที่สุดคือ

แผนภาพที่ 1 อุปกรณ์ที่เยาวชนใช้สำหรับการเข้าถึงสื่อออนไลน์
ที่มา : Bangkok University Research Center (2008)

จากแผนภูมิ พบว่า เยาวชนส่วนใหญ่มีการเปิดรับข้อมูลข่าวสารผ่านสื่อออนไลน์ผ่านทาง มือถือ/Smart phone มากที่สุด รองลงมาคือ Computer/notebook และ Tablet (Ipad/Galaxy Tab ฯลฯ) ที่มีการใช้เปิดรับข้อมูลข่าวสารผ่านสื่อออนไลน์น้อยที่สุดตามลำดับ

จากข้อมูลข้างต้นจะเห็นว่า สื่อออนไลน์มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการรับรู้ข้อมูลข่าวสารทางการเมืองของนักศึกษาศึกษาระดับปริญญาตรี ซึ่งมีช่วงอายุระหว่าง 19-23 ปี ปัจจุบัน Social Network และระบบสัญญาณ Internet ค่อนข้างครอบคลุมทุกพื้นที่ของประเทศ ทำให้ประชาชนทั่วไปเข้าถึง Social มากขึ้นจะเห็นได้จากผลการศึกษาของ Amika Hemarin and Preecha Wijitthamarod (2014) ที่ทำการศึกษา พฤติกรรมการใช้และความคิดเห็นเกี่ยวกับผลที่ได้จากการใช้ เครือข่ายสังคมออนไลน์ (Social Media) ของประชาชนในเขตกรุงเทพมหานคร และพบว่า ประชาชนในกรุงเทพมหานครมีประสบการณ์ในการใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์ 3 ปีขึ้นไปมากที่สุด ประชาชนใช้บริการเครือข่ายสังคมออนไลน์ Face book บ่อยที่สุด ช่องทางที่ประชาชนใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์ บ่อยที่สุดคือ Smart phone ประชาชนส่วนใหญ่ เปิดบริการเครือข่ายสังคมออนไลน์ไว้ตลอดทั้งวัน ช่วงเวลาที่ประชาชนชนเครือข่ายสังคมออนไลน์ มากที่สุดคือ 18.00-06.00 น. ประชาชนมีการใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์ 1-3 ชั่วโมง ต่อวันมากที่สุด ประชาชนส่วนใหญ่ใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์เพื่อพูดคุยกับเพื่อนมากที่สุด และคุณสมบัติของ เครือข่ายสังคมออนไลน์ที่ประชาชนชอบมากที่สุดคือ ทำให้ทราบข่าวสารรวดเร็วโดยเว็บไซต์เป็น แหล่งหรือสื่อที่ทำให้ประชาชนสนใจใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์มากที่สุด นอกจากนี้ยังพบว่า เพศ อายุระดับการศึกษาอาชีพสถานภาพสมรส และรายได้เฉลี่ยต่อเดือนที่แตกต่างกัน มีพฤติกรรมการใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 นอกจากนี้งานวิจัยของ Atchara Chatchareompon et al. (2018) ศึกษา เรื่อง ผลกระทบของสื่อสังคมออนไลน์ต่อการรับรู้ของลูกค้ายศกศึกษา บริษัท ปตท. จำกัด (มหาชน) พบว่า สื่อสังคมออนไลน์ ด้านบริหารและด้านกิจกรรมต่างๆ มีผลกระทบต่อการรับรู้ในด้านภาพลักษณ์องค์กรของ ปตท. มีความสัมพันธ์ในเชิงบวกและในระดับสูง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 และสื่อสังคมออนไลน์ ด้านผลิตภัณฑ์และบริการมีผลกระทบต่อการรับรู้ในด้านธุรกิจการค้าของ ปตท. มีความสัมพันธ์ในเชิงบวกและในระดับสูง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

ซึ่งจากงานวิจัยดังกล่าวแสดงให้เห็นว่าประชาชนมีแนวโน้มการใช้ Social network มากขึ้นในปัจจุบัน นับแต่อดีตจนถึงปัจจุบันวิวัฒนาการของการสื่อสารและการรับข้อมูลข่าวสารทางการเมืองของประชาชนมีการเปลี่ยนแปลงไปตามสภาพแวดล้อมและพัฒนาการของเทคโนโลยี ปัจจุบันจากข้อมูลที่ผู้วิจัยนำเสนอในเบื้องต้นนั้น พบว่า นักศึกษารวมถึงประชาชนมีพฤติกรรมการใช้สื่อออนไลน์มากขึ้น และสื่อออนไลน์ส่งผลต่อพฤติกรรมของประชาชนมากขึ้นทุกขณะ การรับรู้ข้อมูลข่าวสารทางการเมืองของประชาชนถือว่าเป็นสิ่งสำคัญในสังคมยุคปัจจุบัน เพราะหากประชาชนมีระดับการรับรู้ที่ดี ก็จะส่งผลต่อพฤติกรรมทางการเมืองของประชาชน จึงถือได้ว่าการรับรู้ข้อมูลข่าวสารทางการเมืองและช่องทางรับรับข่าวสารทางการเมืองเป็นสิ่งที่สำคัญต่อบริบทสังคมไทย จังหวัดมหาสารคามเป็นจังหวัดหนึ่งที่มีความขัดแย้งทางการเมืองค่อนข้างสูง เนื่องจากมีลักษณะการแสดงออกทางการเมืองค่อนข้างรุนแรงจังหวัดหนึ่งในภาคตะวันออกเฉียงเหนือซึ่งจะเห็นได้จากการเคลื่อนไหวในการเรียกร้องทางการเมือง และมีแนวโน้มการใช้ความรุนแรงอย่างเห็นได้ชัดในช่วงระยะเวลาที่ผ่านมา แสดงให้เห็นว่าประชาชนมีความสนใจทางการเมืองค่อนข้างมากจังหวัดหนึ่ง

ผู้วิจัยมีความสนใจว่าในการเคลื่อนไหวทางการเมืองน่าจะเกิดจากการสื่อสารทางการเมืองและการรับรู้ข้อมูลข่าวสารทางการเมืองเป็นปัจจัยหลัก และมีความสนใจว่าประชาชนมีช่องทางการรับรู้

ข่าวสารทางการเมืองผ่านช่องทางใดมากที่สุด แต่จากข้อมูลข้างต้นจะเห็นว่าสื่อ Social Network
ค่อนข้างมีอิทธิพลต่อประชาชนในปัจจุบัน และถือได้ว่าปัจจุบันสื่อออนไลน์เป็นสื่อที่ค่อนข้างใกล้ชิดกับ
ประชาชน และมีการนำเสนอข่าวสารทางการเมืองรวมถึงสถานการณ์ทางการเมืองได้รวดเร็ว ผู้รับสื่อ
สามารถแสดงความคิดเห็นต่อการนำเสนอข่าวทางการเมืองจากสื่อออนไลน์ได้ และค่อนข้างเป็นที่
ยอมรับจากผู้รับสื่อออนไลน์ในปัจจุบัน ด้วยเหตุผลที่กล่าวทั้งหมดข้างต้น ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาถึง
พฤติกรรมการรับรู้ข้อมูลข่าวสารทางการเมืองผ่านสื่อออนไลน์ของประชาชนในจังหวัดมหาสารคาม ซึ่ง
ข้อมูลที่ได้จากการศึกษาจะนำไปสู่การเสนอแนะแนวทางในการสื่อสารทางการเมืองกับประชาชนใน
จังหวัดมหาสารคามให้มีประสิทธิภาพต่อไป

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาพฤติกรรมการรับข้อมูลข่าวสารทางการเมืองผ่านสื่อออนไลน์ ของประชาชนใน
จังหวัดมหาสารคาม
2. เพื่อศึกษาความสนใจเนื้อหาข่าวสารทางการเมืองผ่านสื่อออนไลน์ ของประชาชนในจังหวัด
มหาสารคาม
3. เพื่อศึกษาข้อมูลทั่วไปที่มีความสัมพันธ์กับการรับรู้ข่าวทางการเมืองผ่านสื่อออนไลน์ ของ
ประชาชนในจังหวัดมหาสารคาม

สมมติฐานการวิจัย

ข้อมูลทั่วไป เป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อการเข้าถึงข่าวสารทางการเมืองผ่านสื่อออนไลน์ ของประชาชน
ในจังหวัดมหาสารคาม

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากร

ประชากรในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ คือประชากรที่อาศัยอยู่ในจังหวัดมหาสารคาม 13 อำเภอ
ประกอบด้วย 1) อำเภอเมือง 2) อำเภอแกลง 3) อำเภอโกสุมพิสัย 4) อำเภอกันทรวิชัย 5) อำเภอเชียงยืน
6) อำเภอบรบือ 7) อำเภอนาเชือก 8) อำเภอพยัคฆภูมิพิสัย 9) อำเภอนาหว้า 10) อำเภอนาคู 11)
อำเภอยางสีสุราช 12) อำเภอกุดรัง และ 13) อำเภอชื่นชม รวมจำนวนประชากรทั้งสิ้น 849,156 คน
(Public Health Strategy Development Division, Maha Sarakham Provincial Public Health
Office. 2018)

กลุ่มตัวอย่าง

ผู้วิจัยจึงใช้วิธีการคำนวณหาขนาดของ กลุ่มตัวอย่าง ตามสูตร Taro Yamane (1973, อ้างอิงถึง
ใน ธีรภูมิ เอกะคุณ. 2000) โดยกำหนดให้มีค่าความคลาดเคลื่อนของการสุ่มตัวอย่างที่ระดับความ
เชื่อมั่นร้อยละ 4 หรือระดับความคลาดเคลื่อน 0.04 สามารถคำนวณหาขนาดกลุ่มตัวอย่างตามสูตร

$$\begin{aligned}\text{ขนาดตัวอย่างกลุ่มตัวอย่าง} &= \frac{775,069}{1+(775,069)(0.04)^2} \\ &= \frac{775,069}{1240.112} \\ &= 624.999 \\ &\sim 625 \text{ ตัวอย่าง}\end{aligned}$$

การสุ่มกลุ่มตัวอย่างใช้วิธีการสุ่มอย่างง่าย ด้วยการจับสลาก 8 อำเภอ จาก 13 อำเภอในจังหวัดมหาสารคาม และนำจำนวนประชากรของแต่ละอำเภอมายกเทียบกับบัญชีรายชื่อเพื่อหาจำนวนกลุ่มตัวอย่างในแต่ละอำเภอ ซึ่งมีกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด 625 คน โดยมีรายละเอียดดังนี้ 1) อำเภอเมือง จำนวน 129 คน 2) อำเภอโกสุมพิสัย จำนวน 97 คน 3) อำเภอกันทรวิชัย จำนวน 68 คน 4) อำเภอเชียงยืน จำนวน 50 คน 5) อำเภอบรบือ จำนวน 88 คน 6) อำเภอพยัคฆภูมิ จำนวน 71 คน 7) อำเภอวาปีปทุม จำนวน 92 คน และ 8) อำเภอนาดูน จำนวน 30 คน

เครื่องมือในการวิจัยและการเก็บรวบรวมข้อมูล

ขั้นตอนการสร้างเครื่องมือ

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้สร้างแบบสอบถาม (Questionnaire) ซึ่งได้ดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

1. ศึกษาทฤษฎีและแนวคิดที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งหลักการและวิธีการสร้างแบบสอบถามเพื่อการวิจัย ตลอดจนกำหนดกรอบแนวความคิดการวิจัย
2. กำหนดประเด็นและขอบเขตของคำถามให้มีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ แนวคิดและทฤษฎีที่ใช้ในงานวิจัย
3. ดำเนินการสร้างแบบสอบถามฉบับร่าง

การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

1. นำแบบสอบถามให้ผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบความสอดคล้องของเนื้อหา (IOC) จำนวน 3 ท่าน โดยต้องให้มีความสอดคล้องไม่น้อยกว่า 0.67 ตลอดทั้งฉบับ
2. ทำการปรับปรุงแบบสอบถามให้สมบูรณ์ตามที่ผู้ทรงคุณวุฒิเสนอแนะ โดยแบบสอบถามตลอดทั้งฉบับมีค่า IOC เท่ากับ 0.78
3. ผู้วิจัยนำแบบสอบถามไปทดสอบ (Try-out) กับกลุ่มตัวอย่างที่มีลักษณะใกล้เคียงกับกลุ่มที่จะศึกษา จำนวน 30 คน
4. นำไปวิเคราะห์หาความเชื่อมั่น (Reliability) เป็นรายข้อ (Item Analysis) หาความเชื่อมั่นรวมโดยใช้วิธีของ Cronbach (1984 ; Kanlaya Vanichbuncha. 2005) เพื่อให้เกิดความชัดเจนของข้อคำถาม โดยใช้เกณฑ์ยอมรับที่ค่ามากกว่า 0.70 ทั้งนี้หลังทำการทดสอบ พบว่าแบบสอบถามนี้มีค่าความเชื่อมั่น (Reliability) เท่ากับ 0.80 ซึ่งเป็นแบบสอบถามที่สามารถนำไปใช้ในการศึกษาต่อไปได้

การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิจัย

การวิเคราะห์ข้อมูลการวิจัยแบ่งออกเป็น 3 ส่วน ได้แก่

1. การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม และพฤติกรรมการรับรู้ข้อมูลข่าวสารผ่านสื่อออนไลน์ ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบตรวจรายการ (Checklist) และวิเคราะห์โดยใช้ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation : SD.)

2. การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับความสนใจเนื้อหาข่าวสารทางการเมืองผ่านสื่อออนไลน์ ของประชาชนในจังหวัดมหาสารคาม ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) วิเคราะห์โดยใช้ค่าเฉลี่ย (Mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

3. การวิเคราะห์ระดับการรับรู้ข่าวสารทางการเมืองผ่านสื่อออนไลน์ จำแนกตามข้อมูลทั่วไปด้านเพศ ใช้การวิเคราะห์ความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ย 2 กลุ่ม เพื่อแสดงการกระจายของข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคล โดยใช้ t-test ส่วนข้อมูลทั่วไปด้านอายุ ระดับการศึกษา ภูมิภาค อาชีพ และรายได้ ใช้ ANOVA (One-way analysis of Variances) ในการเปรียบเทียบตัวแปรตั้งแต่ 2 กลุ่มขึ้นไป กรณีพบความแตกต่าง จะทำการทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ โดยใช้วิธีของเชฟเฟ (LSD) โดยจะทำการทดสอบที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ.05

ผลการวิจัย

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงพรรณนา

กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง มีจำนวนทั้งสิ้น 335 คน คิดเป็นร้อยละ 53.60 และเพศชายจำนวน 290 คิดเป็นร้อยละ 46.40 ส่วนใหญ่มีอายุระหว่าง 41-50 ปี รองลงมาคืออายุระหว่าง 31-45 ปี ตามลำดับ และร้อยละ 31.04 สำเร็จการศึกษาระดับประถมศึกษา และสำเร็จการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลายร้อยละ 31.60 และ 22.88 ตามลำดับ ส่วนใหญ่มีอาชีพรับจ้างทั่วไป และเป็นเกษตรกร และเป็นที่น่าสนใจว่าประชาชนร้อยละ 69.44 มีรายได้ต่ำกว่า 10,000 บาท โดยกลุ่มตัวอย่างไม่เคยรับข่าวสารทางการเมืองผ่านสื่อออนไลน์คิดเป็นร้อยละ 35.4 แต่พบว่ากลุ่มตัวอย่างกว่าครึ่งหนึ่งเคยรับรู้ข่าวสารทางการเมืองผ่านสื่อออนไลน์คิดเป็นร้อยละ 64.96

พฤติกรรมการเปิดรับชมข่าวสารการเมืองผ่านสื่อออนไลน์ของกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ในจังหวัดมหาสารคาม พบว่ารับชมข่าวสารการเมืองผ่านโทรศัพท์มือถือ (Smart Phone) คิดเป็นร้อยละ 85.96 รองลงมาคือรับชมข่าวสารทางการเมืองผ่าน แท็บเล็ต คอมพิวเตอร์ และเน็ตบุ๊ก ตามลำดับ และพบว่าส่วนใหญ่เลือกรับข้อมูลข่าวสารทางการเมืองผ่าน Face book/Fan page โดยพบว่ากลุ่มตัวอย่างได้รับข้อมูลข่าวสารทางการเมืองผ่านช่องทางนี้คิดเป็นร้อยละ 66.26 ทั้งนี้เนื่องจากปัจจุบัน Face book เป็นช่องทาง Social Media ที่ประชาชนในประเทศไทยยอมรับมากที่สุด รองลงมา คือรับข้อมูลข่าวสารผ่าน YouTube ร้อยละ 20.20 ผ่านทาง Google ร้อยละ 6.16 และผ่านทางช่องทางอื่นๆ ร้อยละ 0.73

กลุ่มตัวอย่างในจังหวัดมหาสารคาม มีความสนใจเนื้อหาข่าวสารการเมืองผ่านสื่อออนไลน์ มิติด้านการนำเสนอข่าว โดยให้ความสำคัญต่อการใช้ภาษาที่กระชับเข้าใจง่ายเนื้อหาที่มีความถูกต้องครบถ้วนชัดเจน มีความหลากหลายความรวดเร็วและทันต่อเหตุการณ์ ภาพรวมแล้วอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ = 3.70, S.D. = 0.593) ส่วนความสนใจในมิติด้านการเมือง ประชาชนในจังหวัดมหาสารคามให้ความสำคัญ ในประเด็นที่ว่าข่าวสารการเมืองผ่านสื่อออนไลน์ สามารถเปิดช่องทางให้ประชาชนเข้าไปมีส่วนร่วมแสดงความคิดเห็นได้ นอกจากนั้นยังสร้างความสนใจเกี่ยวกับสภาพการณ์ทางการเมืองในขณะนั้น และสามารถ

ส่งเสริมความเป็นประชาธิปไตยในสังคมได้ ซึ่งแนวโน้มประชาชนให้ความสำคัญในด้านนี้ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.43$, S.D. = 0.720) นอกจากนี้ยังพบว่าประชาชนในจังหวัดมหาสารคามมีความเชื่อถือว่าการเมืองผ่านสื่อออนไลน์ อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 3.19$, S.D. = 0.654) ในด้านความพึงพอใจภาพรวมประชาชนส่วนใหญ่มีความพึงพอใจในระดับมาก ($\bar{x} = 3.77$, S.D.=0.688) ไม่ว่าจะเป็นความสะดวกในการเข้าถึงมากกว่าสื่อประเภทอื่น สามารถค้นหาข่าวสารย้อนหลังได้ช่วยประหยัดเวลาและค่าใช้จ่าย ผู้ชมสามารถแสดงความคิดเห็นและทัศนคติได้ ซึ่งข้อมูลดังกล่าวน่าจะเป็นปัจจัยในการที่ประชาชนตัดสินใจเลือกรับข่าวสารทางการเมืองผ่านสื่อออนไลน์

การทดสอบสมมติฐาน

ข้อมูลทั่วไป เป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อการเข้าถึงข่าวสารทางการเมืองผ่านสื่อออนไลน์ของประชาชนในจังหวัดมหาสารคามที่ตอบแบบสอบถาม ผลการทดสอบสมมติฐานการวิจัย 13 ข้อ พบว่า

1. ปัจจัยด้านเพศ ผลการศึกษาพบว่า เพศที่ต่างกันมีความเชื่อถือข่าวสารทางการเมืองผ่านสื่อออนไลน์ไม่แตกต่างกัน

2. ประชาชนที่มีอายุแตกต่างกัน มีผลต่อการเข้าถึงข่าวสารทางการเมืองแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.05 เมื่อวิเคราะห์ความแตกต่างรายคู่ด้วยสถิติ LSD พบว่า (1) ประชาชนที่มีอายุต่ำกว่า 20 ปี มีการเข้าถึงข่าวสารทางการเมืองผ่านสื่อออนไลน์ต่างจากประชาชนที่มีอายุระหว่าง 41-50 ปี, ระหว่าง 51-60 ปี และต่างจากประชาชนที่มีอายุมากกว่า 60 ปี (2) ประชาชนที่มีอายุมากกว่า 60 ปี มีการเข้าถึงข่าวสารทางการเมืองผ่านสื่อออนไลน์ต่างจากประชาชนที่มีอายุระหว่าง 20-30 ปี, 31-40 ปี และ ระหว่าง 51-60 ปี

3. ประชาชนที่มีระดับการศึกษาแตกต่างกัน มีระดับมีผลต่อการเข้าถึงข่าวสารทางการเมืองแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.05 เมื่อวิเคราะห์ความแตกต่างรายคู่ด้วยสถิติ LSD พบว่า (1) ประชาชนที่มีระดับการศึกษาประถมศึกษาหรือเทียบเท่า มีการรับรู้ข่าวสารทางการเมืองต่างจากประชาชนที่มีระดับการศึกษาระดับมัธยมศึกษาและ ต่างจากประชาชนที่มีระดับการศึกษาปริญญาตรีหรือเทียบเท่า (2) ประชาชนที่มีระดับการศึกษาระดับมัธยมศึกษาหรือเทียบเท่า มีการรับรู้ข่าวสารทางการเมืองต่างจากประชาชนที่มีระดับการศึกษานุปริญญาหรือเทียบเท่าและต่างจากประชาชนที่มีระดับการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรี (3) ประชาชนที่มีระดับมัธยมศึกษาตอนปลายหรือมีการรับรู้ข่าวสารทางการเมืองต่างจากประชาชนที่มีระดับการศึกษาปริญญาตรี

4. ประชาชนที่มีอาชีพแตกต่างกัน มีระดับผลต่อการเข้าถึงข่าวสารทางการเมืองแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.05 โดย พบว่า โดย (1) ประชาชนที่ประกอบอาชีพเกษตรกรมีการเข้าถึงข่าวสารทางการเมืองผ่านสื่อออนไลน์แตกต่างจากประชาชนที่ประกอบอาชีพข้าราชการ/พนักงานรัฐวิสาหกิจ และอื่นๆ ซึ่งอาจเป็นกลุ่มที่ทำงานอิสระไม่สามารถระบุประเภทอาชีพได้หรือว่างงาน (2) ประชาชนที่ประกอบอาชีพข้าราชการ/รัฐวิสาหกิจมีการเข้าถึงข่าวสารทางการเมืองแตกต่างจากประชาชน ที่ประกอบอาชีพค้าขายและประชาชนที่ประกอบอาชีพรับจ้างทั่วไป (3) ประชาชนที่ประกอบอาชีพค้าขายมีการเข้าถึงข่าวสารทางการเมืองแตกต่างจากประชาชนที่ประกอบอาชีพรับจ้างทั่วไป

5. ประชาชนที่มีรายได้แตกต่างกัน มีระดับผลต่อการเข้าถึงข่าวสารทางการเมืองแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.05 เมื่อวิเคราะห์ความแตกต่างรายคู่ด้วยสถิติ LSD พบว่า (1) ประชาชนที่มีรายได้ต่ำกว่า 10,000 บาท มีการเข้าถึงข่าวสารทางการเมืองแตกต่างจากประชาชนที่มีรายได้ตั้งแต่ 10,001-15,000 บาท ต่างจากประชาชนที่มีรายได้ระหว่าง 15,001-20,000 บาท และระหว่าง 20,001-25,000 บาท และ (2) ประชาชนที่มีรายได้ตั้งแต่ 15,001-20,000 บาท มีการเข้าถึงข่าวสารทางการเมืองแตกต่างจากประชาชนที่มีรายได้ตั้งแต่ 25,001- 30,000 บาทและ มากกว่า 30,000 บาท

6. ประชาชนที่มีอายุแตกต่างกัน มีระดับความสนใจเนื้อหาข่าวทางการเมืองผ่านสื่อออนไลน์ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.05

7. ประชาชนที่มีระดับการศึกษาแตกต่างกัน มีระดับมีการระดับความสนใจเนื้อหาข่าวทางการเมืองผ่านสื่อออนไลน์ ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.05

8. ประชาชนที่มีอาชีพแตกต่างกัน มีผลต่อการระดับความสนใจเนื้อหาข่าวทางการเมืองผ่านสื่อออนไลน์แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.05 เมื่อวิเคราะห์ความแตกต่างรายคู่ด้วยสถิติ LSD พบว่า (1) ประชาชนที่ประกอบอาชีพข้าราชการ/หรือรัฐวิสาหกิจ มีระดับความสนใจเนื้อหาข่าวทางการเมืองผ่านสื่อออนไลน์แตกต่างจากประชาชนที่ประกอบอาชีพค้าขาย (2) เป็นที่นาสนใจว่ากลุ่มผู้ว่างงานมีระดับการรับรู้ข้อมูลข่าวสารผ่านสื่อออนไลน์มากกว่า ประชาชนที่ประกอบอาชีพเกษตรกร/ทำไร่ทำนา ค้าขาย และรับจ้างทั่วไป โดยมีแนวโน้มรับรู้ข้อมูลข่าวสารระดับมากอย่างมีนัยทางสถิติที่ระดับ.05

9. ประชาชนที่มีรายได้แตกต่างกัน มีระดับผลต่อระดับความสนใจเนื้อหาข่าวทางการเมืองผ่านสื่อออนไลน์ แตกต่างกันอย่างมีนัยทางสถิติที่ระดับ.05 เมื่อวิเคราะห์ความแตกต่างรายคู่ด้วยสถิติ LSD พบว่า (1) ประชาชนที่มีรายได้ระหว่าง 25,001-30,000 บาท มีระดับความสนใจเนื้อหาข่าวทางการเมืองผ่านสื่อออนไลน์ แตกต่างจากประชาชนที่มีรายได้ต่ำกว่า 10,000 บาท และมีระดับความสนใจเนื้อหาข่าวทางการเมืองผ่านสื่อออนไลน์แตกต่างจากประชาชนที่มีรายได้ระหว่าง 10,001-15,000 บาท และ 20,001-25,000 บาท (2) ประชาชนที่มีรายได้ระหว่าง 15,001-20,000 บาทมีระดับความสนใจเนื้อหาข่าวทางการเมืองผ่านสื่อออนไลน์ แตกต่างจากประชาชนที่มีรายได้ระหว่าง 25,001-30,000 บาท และประชาชนที่มีรายได้มากกว่า 30,000 บาท

10. ประชาชนที่มีอายุแตกต่างกัน มีความเชื่อถือข่าวสารทางการเมืองผ่านสื่อออนไลน์แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.05 เมื่อวิเคราะห์ความแตกต่างรายคู่ด้วยสถิติ LSD พบว่า (1) ประชาชนที่มีอายุน้อยกว่า 20 ปี มีการเข้าถึงข่าวสารทางการเมืองผ่านสื่อออนไลน์ต่างจากประชาชนที่มีอายุระหว่าง 41-50 ปี, ระหว่าง 51-60 ปี และต่างจากประชาชนที่มี อายุมากกว่า 60 ปี (2) ประชาชนที่มีอายุมากกว่า 60 ปี มีความเชื่อถือข่าวสารทางการเมืองผ่านสื่อออนไลน์ต่างจากประชาชนที่มีอายุระหว่าง 20-30 ปี, 31-40 ปี และ ระหว่าง 51-60 ปี

11. ประชาชนที่มีระดับการศึกษาแตกต่างกัน มีความเชื่อถือข่าวสารทางการเมืองผ่านสื่อออนไลน์ไม่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.05

12. ประชาชนที่มีอาชีพแตกต่างกัน มีความเชื่อถือข่าวสารทางการเมืองผ่านสื่อออนไลน์ไม่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.05

13. ประชาชนที่มีรายได้แตกต่างกัน มีความเชื่อถือข่าวสารทางการเมืองผ่านสื่อออนไลน์ไม่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.05

สรุปและอภิปรายผล

กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง มีจำนวนทั้งสิ้น 335 คน คิดเป็นร้อยละ 53.60 และเพศชายจำนวน 290 คิดเป็นร้อยละ 46.40 ส่วนใหญ่ มีอายุระหว่าง 41-50 ปี รองลงมา มีอายุระหว่าง 31-45 ปี ตามลำดับ และกว่าร้อยละ 31.04 สำเร็จการศึกษาระดับประถมศึกษา และสำเร็จการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลายร้อยละ 31.60 และ 22.88 ตามลำดับ ส่วนใหญ่มีอาชีพรับจ้างทั่วไป และเป็นเกษตรกร และเป็นที่น่าสนใจว่าประชาชนกว่าร้อยละ 69.44 มีรายได้ต่ำกว่า 10,000 บาท โดยกลุ่มตัวอย่างไม่เคยรับข่าวสารทางการเมืองผ่านสื่อออนไลน์มากถึงร้อยละ 35.4 แต่พบว่ากลุ่มตัวอย่างกว่าครึ่งหนึ่ง เคยรับรู้ข่าวสารทางการเมืองผ่านสื่อออนไลน์ คิดเป็นร้อยละ 64.96

ส่วนพฤติกรรมการเปิดรับชมข่าวสารการเมืองผ่านสื่อออนไลน์ ประชาชนจังหวัดมหาสารคาม ส่วนใหญ่รับชมข่าวสารการเมืองผ่านโทรศัพท์มือถือ (Smart Phone) คิดเป็นร้อยละ 85.96 รองลงมา รับชมข่าวสารทางการเมืองผ่าน แท็บเล็ต คอมพิวเตอร์ และโน้ตบุ๊ก ตามลำดับ และพบว่า ประชาชนส่วนใหญ่เลือกรับข้อมูลข่าวสารทางการเมืองผ่าน Face book / Fan page โดยพบว่าประชาชนรับข้อมูลข่าวสารทางการเมืองผ่านทางช่องทางนี้มากถึงร้อยละ 66.26 ทั้งนี้ เนื่องจากปัจจุบัน Face book เป็นช่องทาง Social Media ที่ประชาชนในประเทศยอมรับมากที่สุด รองลงมาประชาชนรับข้อมูลข่าวสารผ่าน YouTube ร้อยละ 20.20 และ Google ร้อยละ 6.16 และช่องทางอื่นๆ ซึ่งพฤติกรรมการรับรู้ข้อมูลข่าวสารของประชาชนจังหวัดมหาสารคามจากการวิจัยครั้งนี้ สอดคล้องกับผลการวิจัยของ Amika Hemarin and Preecha Wijitthamarod (2014) ที่ทำการศึกษาพฤติกรรมการใช้และความคิดเห็นเกี่ยวกับผลที่ได้จากการใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์ (Social Media) ของประชาชนในเขตกรุงเทพมหานคร พบว่าประชาชนใช้บริการเครือข่ายสังคมออนไลน์ Facebook บ่อยที่สุดช่องทางที่ประชาชนใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์บ่อยที่สุดคือ Smartphone ประชาชนส่วนใหญ่เปิดบริการเครือข่ายสังคมออนไลน์ไว้ตลอดเวลาทั้งวัน ช่วงเวลาที่ประชาชนใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์มากที่สุดคือ 18.00-06.00 น. ประชาชนมีการใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์ 1-3 ชั่วโมงต่อวันมากที่สุด และคุณสมบัติของเครือข่ายสังคมออนไลน์ที่ประชาชนชอบมากที่สุดคือ ทำให้ทราบข่าวสารรวดเร็ว โดยเว็บไซต์เป็นแหล่งหรือสื่อที่ทำให้ประชาชนสนใจใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์มากที่สุด ซึ่งสะท้อนให้เห็นว่าแนวโน้มการใช้สื่อออนไลน์ของประชาชนจะมีเพิ่มมากขึ้น และช่องทางการรับรู้ข้อมูลข่าวสารต่างๆ โดยเฉพาะข่าวสารทางการเมืองก็มีแนวโน้มเพิ่มมากขึ้นเช่นกัน ทั้งนี้ อาจเนื่องมาจากความสะดวกในการเข้าถึงโดยเฉพาะการเชื่อมต่อเครือข่าย Internet ผ่านโทรศัพท์มือถือ (Smart Phone) นอกจากนี้ในปัจจุบันมีแหล่งข้อมูลมีความหลากหลายที่ทำให้ผู้รับสื่อสามารถเลือกรับข้อมูลได้มากขึ้น และในปัจจุบันผู้รับสื่อสามารถโต้ตอบ/แสดงความคิดเห็นกับแหล่งข่าวหรือผู้รับสื่อด้วยกันได้อีก

ประชาชนจังหวัดมหาสารคาม มีความสนใจเนื้อหาข่าวสารการเมืองผ่านสื่อออนไลน์ มิติด้านการนำเสนอข่าว โดยให้ความสำคัญต่อการใช้ภาษาที่กระชับเข้าใจง่ายเนื้อหาที่มีความถูกต้องครบถ้วนชัดเจน มีความหลากหลายความรวดเร็วและทันต่อเหตุการณ์ ภาพรวมแล้วอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ = 3.70, S.D. =

0.593) ส่วนความสนใจในมิติด้านการเมือง ประชาชนจังหวัดมหาสารคามให้ความสำคัญ ในประเด็นที่ว่าข่าวการเมืองผ่านสื่อออนไลน์ สามารถเปิดช่องทางให้ประชาชนเข้าไปมีส่วนร่วมแสดงความคิดเห็น ได้นอกจากนี้ยังสร้างความสนใจเกี่ยวกับสภาพการณ์ทางการเมืองในขณะนั้น และสามารถส่งเสริมความเป็นประชาธิปไตยในสังคมได้ ซึ่งแนวโน้มประชาชนให้ความสำคัญในด้านนี้ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.43$, S.D. = 0.720) นอกจากนี้ยังพบว่าประชาชนในจังหวัดมหาสารคามมีความเชื่อถือข่าวการเมืองผ่านสื่อออนไลน์ อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 3.19$, S.D. = 0.654)

ข้อมูลทั่วไป เป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อการเข้าถึงข่าวสารทางการเมืองผ่านสื่อออนไลน์ของประชาชน ในจังหวัดมหาสารคาม พบว่าประชาชนที่มีอาชีพแตกต่างกันมีระดับผลต่อการเข้าถึงข่าวสารทางการเมืองแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.05 โดยพบว่าประชาชนที่ประกอบอาชีพเกษตรกรมีการเข้าถึงข่าวสารทางการเมืองผ่านสื่อออนไลน์แตกต่างจากประชาชนที่ประกอบอาชีพข้าราชการ/พนักงานรัฐวิสาหกิจ และอื่นๆ ซึ่งอาจเป็นกลุ่มที่ทำงานอิสระไม่สามารถระบุประเภทอาชีพได้หรือว่างงาน (2) ประชาชนที่ประกอบอาชีพข้าราชการ/รัฐวิสาหกิจมีการเข้าถึงข่าวสารทางการเมืองแตกต่างจากประชาชน ที่ประกอบอาชีพค้าขายและประชาชนที่ประกอบอาชีพรับจ้างทั่วไป (3) ประชาชนที่ประกอบอาชีพค้าขายมีการเข้าถึงข่าวสารทางการเมืองแตกต่างจากประชาชนที่ประกอบอาชีพรับจ้างทั่วไป และพบว่าประชาชนที่มีอาชีพแตกต่างกัน มีผลต่อการระดับความสนใจเนื้อหาข่าวสารทางการเมืองผ่านสื่อออนไลน์แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.05 โดยพบว่าประชาชนที่ประกอบอาชีพข้าราชการ/หรือรัฐวิสาหกิจ มีระดับความสนใจเนื้อหาข่าวสารทางการเมืองผ่านสื่อออนไลน์แตกต่างจากประชาชนที่ประกอบอาชีพค้าขาย และเป็นที่น่าสนใจว่ากลุ่มผู้ว่างงานมีระดับการรับรู้ข้อมูลข่าวสารผ่านสื่อออนไลน์มากกว่า ประชาชนที่ประกอบอาชีพเกษตรกร/ทำไร่ทำนา ค้าขาย และรับจ้างทั่วไป โดยมีแนวโน้มรับรู้ข้อมูลข่าวสารระดับมากอย่างมีนัยทางสถิติที่ระดับ.05 ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาของ Amika Hemarin and Preecha Wijitthamarod (2014) ที่พบว่า เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพสถานภาพสมรส และรายได้เฉลี่ยต่อเดือนที่แตกต่างกัน มีพฤติกรรมการใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ในบางข้อค้นพบ ซึ่งถือได้ว่าภูมิหลังของประชาชนมีผลต่อพฤติกรรมการรับรู้ข้อมูลข่าวสารผ่านสื่อออนไลน์ และจากงานของ Peera Jirasophon (1998) ที่ทำการอธิบายถึงอธิบายปัจจัยภูมิหลังของผู้รับสารส่งผลต่อการรับข้อมูลข่าวสารแตกต่างกัน

จะเห็นได้ว่า การตัดสินใจเลือกรับสารของแต่ละคนมีความต่างกัน โดยจะอาศัยปัจจัยพื้นฐานความต้องการของตนเป็นหลักและผู้รับสารก็มีความต่างกันในเรื่อง อายุ เพศ สถานะทางสังคมและเศรษฐกิจ การศึกษา ความตั้งใจและประสบการณ์ความคาดหวังและความพึงพอใจ สิ่งเหล่านี้จึงเป็นตัวกำหนดพฤติกรรม ความคิด ทศนคติ ค่านิยมในการเปิดรับสื่อของแต่ละคนต่างกันไป ภายใต้ผลการศึกษานี้พฤติกรรมการรับข้อมูลข่าวสารทางการเมืองผ่านสื่อออนไลน์ของประชาชนในจังหวัดมหาสารคาม พบว่าข้อมูลทั่วไปไม่ว่าจะเป็น ด้านเพศ อายุ อาชีพ และรายได้ ล้วนส่งผลต่อเฉพาะพฤติกรรมการเข้าถึงข่าวสารทางการเมืองผ่านสื่อออนไลน์ของประชาชนในจังหวัดมหาสารคาม แต่ในด้านความสนใจข่าวสารทางการเมือง ด้านความเชื่อถือข่าวสารทางการเมือง ข้อมูลทั่วไปของประชาชนมีความสัมพันธ์อย่างมีนัยทางสถิติที่ระดับ.05 ในบางด้านเท่านั้น

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1. ประชาชนจังหวัดมหาสารคามกว่าร้อยละ 64.96 เคยรับรู้ข่าวสารทางการเมืองผ่านสื่อออนไลน์ส่วนใหญ่รับชมข่าวการเมืองผ่านโทรศัพท์มือถือ (Smart Phone) และประชาชนเลือกรับข้อมูลข่าวสารทางการเมืองผ่าน Face book/Fan page คิดเป็นร้อยละ 66.26 และส่วนใหญ่ประชาชนจังหวัดมหาสารคาม เชื่อมต่อเครือข่าย Internet เพื่อรับรู้ข้อมูลข่าวสารการเมืองผ่านสื่อออนไลน์ อยู่ที่บ้านตัวเอง โดยคิดเป็นร้อยละ 84.24 รองลงมาบริเวณภายในชุมชนของตนเอง และในสถานศึกษา ตามลำดับ จากข้อค้นพบดังกล่าวหน่วยงานที่มีความต้องการสื่อสารทำความเข้าใจกับประชาชนไม่ว่าจะเป็นการให้ความรู้ เผยแพร่ประชาสัมพันธ์การทำงานของหน่วยงาน หรือแม้กระทั่งการเผยแพร่ข้อมูลระดับนโยบายให้กับประชาชนได้เข้าใจผ่านช่องทางสื่อออนไลน์ ควรเลือกใช้ช่องทาง Face book หรือ Face book Fan page และหน่วยงานภาครัฐควรส่งเสริมการติดตั้งเครือข่าย Internet โดยเฉพาะเครือข่าย อินเทอร์เน็ตประชารัฐ เพื่อให้ประชาชนสามารถเชื่อมเครือข่ายสัญญาณซึ่งจะทำให้ประชาชนเข้าถึงข่าวสารออนไลน์ได้มากขึ้น

2. ในมิติของผู้ผลิตสื่อ หรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรพัฒนาสื่อให้มีความน่าสนใจ ถูกต้อง และรวดเร็วในภาษาที่ง่ายต่อการเข้าถึง และง่ายต่อการเข้าใจของประชาชน

3. เนื่องจากผลของการศึกษาพบว่า ช่วงวัยมีผลต่อการรับรู้ข้อมูลข่าวสารทางการเมืองแตกต่างกัน ดังนั้นผู้ผลิตสื่อควรนำปัจจัยดังกล่าวไปพิจารณาประกอบการผลิตเนื้อหาสื่อและช่องทางการนำเสนอสื่อให้มีความเหมาะสมกับแต่ละช่วงวัย

4. จากการศึกษาข้างสะท้อนถึงว่า อิทธิพลของ Social Network ผลต่อพฤติกรรมการรับรู้ข้อมูลข่าวสารทางการเมืองถือได้ว่าการรับข้อมูลข่าวสารผ่านสื่อ Social Network เป็นสื่อทางเลือกหากมีการสนับสนุนข้อมูล ส่งเสริมให้เกิดการเรียนรู้ผ่านช่องทางที่ผู้วิจัยเสนอจะทำให้การสื่อสารทางการเมืองและ/หรือการสร้าง ความเข้าใจระหว่างภาครัฐกับภาคประชาชนมีประสิทธิภาพมากขึ้น

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ในการศึกษาครั้งต่อไปควรขยายขอบเขตกลุ่มประชากรให้มากขึ้นเพื่อให้เห็นภาพสะท้อนพฤติกรรมการรับรู้ข้อมูลข่าวสารทางการเมืองผ่านสื่อออนไลน์ในกลุ่มประชากร จังหวัดอื่น/ภูมิภาคอื่น

2. ควรมีการศึกษาพฤติกรรมกรรับรู้ข้อมูลข่าวสารทางการเมืองผ่านสื่อออนไลน์ในกลุ่มประชากรกลุ่มบุคคลพิเศษ อาทิ นักศึกษา กลุ่มคนพิการ กลุ่มผู้สูงอายุ ผู้ด้อยชั้น ฯ เพื่อความเข้าใจพฤติกรรมกรรับรู้ข้อมูลข่าวสารของคนกลุ่มดังกล่าว อันจะเป็นการพิจารณาการเลือกใช้สื่อให้เหมาะสมกับกลุ่มคน

3. ควรมีการนำเสนอข้อมูลที่ได้จากการศึกษาไปสู่สังคม เพื่อให้เกิดความเข้าใจในพฤติกรรมกรรับรู้ข้อมูลข่าวสารผ่านสื่อออนไลน์ของประชากรที่ทำการศึกษา อันจะเป็นแนวทางในการศึกษาวิเคราะห์สนับสนุนส่งเสริมให้ประชาชนหันมาสนใจการเมืองและเข้ามามีส่วนร่วมทางการเมืองมากขึ้น

เอกสารอ้างอิง

- Amika Hemarin and Preecha Wijitthamarod. (2014). "Social media consumption behaviors and opinion towards results of experiencing social media in Bangkok metropolitan". *Journal of Humanities and social Sciences, Rangsit University*, 9-10 (16-17) : January-December 2014.[In Thai].
- Atchara Chatchareompon, Leelawadee Watcharob and Wutthipong Phongsuwan. (2018). "The Impact of Social Media on Customers' Perception: A Case Study of PTT Public Company Limited". *JOURNAL OF HUMANITIES AND SOCIAL SCIENCES SURIN RAJABHAT UNIVERSITY*, 20 (1) : January-June 2018.
- Bangkok University Research Center. (2008). *What do young people think about Thai politics today?*. Bangkok : Bangkok University. [In Thai].
- Cronbach, L. J. (1984). *Essentials of Psychological Testing*. 4th edition. New York, NY Harper & Row.
- Kanlaya Vanichbuncha. (2005). *Statistics for Research*. Bangkok : Chulalongkorn University.[In Thai].
- Panwadee Khumjing and Yaowapa Prakongsilpa. (2010). "The Political Information Perception of the Student in Rajamangala University of Technology Isan". *Journal of Education, Khon Kaen University*, 33 (4) : Oct.-Dec.2010. [In Thai].
- Peera Jirasophon. (1998). *Principles and Theories of Communication*. Nonthaburi : Sukhothai Thammathirat Open University [In Thai].
- Public Health Strategy Development Division, Maha Sarakham Provincial Public Health Office. (2018). *Population Statistics of Maha Sarakham Province*. [Online]. [http : //mkho.moph.go.th/mko/frontend/web/index.php/site/index](http://mkho.moph.go.th/mko/frontend/web/index.php/site/index) [6 May 2018]. [In Thai].
- Theerawut Akakul. (2000). *Research Methods in Behavioral Science and Social Science*. Rajabhat Institute Ubon Ratchathani, Ubon Ratchathani. [In Thai].
- Yamane, Taro.1973. *Statistics : An Introductory Analysis*. 3rd edition. New York : Harper and. Row Publication.